

Qui no ha estat traït?

Cada dia llegim que un home –rarament una dona– ha assassinat a gabinetades, o a trets, o a cops, la seva companya, la seva muller, una ex de la qual estava separat. Es considera traït.

Però aquesta mena de traïció –l'abandonament, la infidelitat o, simplement, la pèrdua d'afecte– és cosa d'arreu i de sempre. I sempre hi ha hagut venjances sagnants per aquesta "traïció", encara que ara la premsa, la televisió i laràdio ens ho serveixin cada dos per tres.

Hi ha altres traïcions de conseqüències no pas individuals, sinó col·lectives, que també formen part de la nostra vida, encara que no ens sembli que ens afectin personalment. De fet, influeixen en la vida de la majoria de gent que mai no ha estat "traïda" en el sentit personal, íntim, del terme.

Hi ha les traïcions religioses. Totes aquestes sectes que floreixen arreu són producte d'un sentiment dels fidels pel fet que la seva Església –la que sigui–, la seva religió –la que sigui– els han abandonat.

I cerquen un substitut, en el qual posen més fe cega de la que mai posaren en l'Església de la qual han sortit.

Mireu els vells partits polítics: és que els *skins* –a Alemanya, com aquí– no es consideren traïts pels nazis, o els falangistes, o qui sigui que els embarcà en satisfer les seves pulsions més baixes disfressant-les d'ideologia?

És que, en un terreny menys tèrbol, els comunistes no se senten traïts –no se'n sentiren ja el 1939 quan Hitler i Stalin signaren un pacte– i no tracten de disfressar la seva decepció, donant noms diferents a les seves organitzacions esquarterades per l'experiència?

Més encara, és que hi ha algun partit polític o sindicat que no tingui entre els seus adeptes,

minoría
d'un

Victor Alba

tes, afiliats o militants, gent que es considera traïda per la política que segueix la seva organització, tant li fa que sigui de dretes, de centre o d'esquerres, suposant, que encara poguem parlar d'aquests matisos cada cop més difuminats?

La gran traïció del segle XX ha estat la revolució russa. Despertà esperances arreu del món, aglutinà moviments de transformació social, obrí horitzons.

I tot plegat acabà amb Stalin i el mur de Berlín –aquest que ara fa 40 anys es construí per evitar que fugissin els desenganyats de la revolució russa–.

Fins a quin punt fou com un dia que s'aixeca podeu veure-ho en el llibre d'Orlando Figes y Boris Kolonitskii, *Interpretar la revolució russa. El lenguaje y los símbolos de 1917* (Universitat de València). Hi veureu com ja en els inicis hi havia els gèrmens de la traïció, amb el culte al líder.

Aquesta traïció es pogué entreveure durant

la nostra Guerra Civil. Fórem uns quants –però no molts i sempre perseguits i calumniats– els que denunciàvem que la URSS feia negoci amb la nostra Guerra Civil i que, finalment, hi posà fi amb la batalla de l'Ebre, imposada pels "consellers" russos. Ara, els arxius soviètics, per fi mig oberts, ens han donat la raó.

Ho podem llegir, en un recull de documents dels arxius de Moscou en què es veu com es preparaven les execucions dels agents russos a la zona republicana, un cop els cridaven de tornada a Rússia, com es preparà l'assassinat d'Andreu Nin i com, en general, la república fou només, als ulls de Moscou, una carta en el gran joc internacional. Ronald Radosh, Mary R.Habeck i Grigory Sevostianov han reunit aquests documents a *Spain Betrayed* (Universitat de Yale).

És un llibre que, encara que ens doni la raó a alguns –que preferiríem no haver-la tinguda–, fa estremir de ràbia i també de dolor en pensar en els milers i milions de comunistes –no dirigents, que sabien de què anava–, sinó de militants, els quals creien cegament que Stalin i la URSS eren la revolució mundial.

És una mica allò que passarà, algun dia –i potser ja passa en molts, com a l'Iran, per exemple– entre els islàmics, que acabaran veient com les traïcions al servei no de creences, sinó de fanatismes i d'interessos de grup, han convertit aquell Islam de fa set o vuit segles en els talibans d'avui, per cert, armats, fa uns anys, pels USA per tal que fessin front als invasors soviètics i que ara fan front als USA i al seu propi poble. Ho podeu veure a *La Yihad*, de Gilles Kepel (Península), un llibre documentat i també esfereïdor.

I ara, a mirar per damunt de l'espatlla, per evitar que se'ns apropi algun traïdor, perquè encara en quedem per donar i per vendre.